

Σ Π Η Λ Α Ι Ο Ν " Α Ν Θ Ρ Ω Π Ο Γ Ρ Α Φ Α , ,

Κ Λ Η Μ Α Τ Ι Α Σ Κ Ε Ρ Κ Υ Ρ Α Σ

Άρ. Σπ. Μητρώου 562

Υπό Ίωάννου Ίωάννου

Ίστορικό : Τὸ σπήλαιο Ἀνθρωπογράβα τοῦ χωρίου Κληματιὰ στὴν Κέρκυρα εἶναι γνωστὸ ἀπὸ πολλὰ χρόνια στοὺς κατοίκους τοῦ χωριοῦ καὶ δὲν ὑπάρχει γραπτὴ πηγὴ πού νά εἶναι δυνατὸν νά διαφωτίσῃ καὶ νά ὀρίσῃ χρονικὰ ἀπὸ πότε εἶναι γνωστὸ τὸ σπήλαιο.

Ἡ Ἑλληνικὴ Σπηλαιολογικὴ Ἑταιρεία ἐρεῦνησε, ἐμελέτησε καὶ χαρτογράφησε τὸ σπήλαιο αὐτὸ τῆς Κερκύρας τὸν Ἰούλιο τοῦ 1969 μὲ χορηγία ΕΟΤ. Εἰς τὴν ἔρευναν ἔλαβαν μέρος τὰ μέλη τῆς Ε.Σ.Ε. κ. Δ. Διάγκος, Κ. Ν. Ίωάννου καὶ κ. Ί. Ίωάννου. Συμμετεῖχε καὶ ὁ πρόεδρος τῆς Κοινότητος Κληματιᾶς κ. Κων. Ζερβόπουλος.

Προσπέλασις : Τὸ σπήλαιο θρίσκειται στὸ χωριὸ Κληματιὰ πού ἀπέχει ἀπὸ τὴν χώρα τῆς Κερκύρας καὶ φθάνει κανεὶς ἐκεῖ μὲ ἀμαξιτὸ δρόμο μὲ μαγευτικὴ διαδρομὴ. Ἡ εἴσοδος τοῦ σπηλαίου εἶναι στὰ βορεινὰ τοῦ λόφου τοῦ Λουκίου καὶ ἀπέχει μὸλις 10 λεπτὰ ἀπὸ τὸ κέντρο τοῦ χωριοῦ. Ἀμαξιτὸς δρόμος φθάνει σχεδὸν μέχρι τῆς εἰσόδου τοῦ σπηλαίου.

Τὸ σπήλαιον : Ἡ εἴσοδος τοῦ σπηλαίου εἶναι βορεινὴ. Ἔχει δὲ ἄνοιγμα 4 μ. καὶ ὕψος 2,5 μ.

Τὸ πρῶτο τμήμα τοῦ σπηλαίου εἶναι κατηφορικὸς διάδρομος μὲ μῆκος 7 μ., πλάτος 11 μ. καὶ ὕψος 3 μ. Ἐὰν χωρίσουμε τὸ σπήλαιο μὲ μιὰ εὐθεῖα ἀπὸ τὸ κέντρο τοῦ διαδρόμου καὶ τὸ ὀνομάσουμε δεξιὸ καὶ ἀριστερὸ τμήμα μποροῦμε νὰ τὸ παρουσιάσουμε καλλύτερα γιατί εἶναι τέτοια ἡ διάνοιξη τοῦ σπηλαίου πού νά ἐπιτρέπη αὐτὸν τὸν τρόπο παρουσιάσεως.

Ὅλο τὸ σπήλαιο ἔχει κλίση ἀπὸ ἀριστερὰ πρὸς τὰ δεξιὰ καὶ τὴν αὐτὴν κατεύθυνσι ἀκολουθοῦν καὶ μικροὶ ὀγκόλιθοι πού ἔχουν κυλῆσει ἀπὸ τὰ ἀριστερὰ πρὸς τὰ δεξιὰ.

Τὸ ἀριστερὸ τμήμα πρὸς τὸ τοίχωμά του εἶναι ὄλο μικροσοχὲς μὲ πολλὰς μικρὰς κολῶνες καὶ σταλαγμίτες. Στὸ κέντρο του ὑπάρχουν πολλοὶ ὀγκόλιθοι, ὄλο τὸ ἀριστερὸ τμήμα ἔχει χαρακτηριστικὸ τὴν πολὺ χαμηλὴ ὀροφή. Μέχρι τὰ 20 μ. τὸ ὕψος κυμαίνεται ἀπὸ τὸ 1,5 μ. ἕως τὰ 0,8 μ. Μετὰ συνεχίζει ἄλλα 18 μ. πού τὸ ἀνθρώπινο σῶμα μὲ μεγάλῃ δυσκολίᾳ περνᾷ ἀνάμεσα ἀπὸ ὀγκόλιθους, σταλαγμίτες καὶ μικρὰς κολῶνες, γιατί τὸ ὕψος εἶναι περίπου 0,5 μ. Ἡ στεγότης αὐτὴ στάθηκε καὶ τὸ ἐμπόδιο γιὰ τὴν διαπίστωση τοῦ ἀκριβοῦς μεγέθους τοῦ τμήματος αὐτοῦ.

Τὸ δεξιὸ τμήμα εἶναι ὁ κυρίως θάλαμος τοῦ σπηλαίου καὶ ἔχει μῆκος ἀπὸ τὸ κέντρο τοῦ πρώτου διαδρόμου 25 μ. καὶ πλάτος 21 μ. τὸ ὕψος εἶναι ἕως καὶ 6,5 μ. Στὸ κέντρο τοῦ δεξιοῦ τοιχώματος ὑπάρχει σταλαγμιτικὸ συγκρότημα. Στὸ τέλος

δεξιά του τμήματος αυτού υπάρχουν μεγάλοι λιθωματικοί σταλαγμίτες κολώνες και γενικά έκει είναι ο πλουσιώτερος λιθωματικός διάκοσμος από όλα τα σημεία του σπηλαίου, στα τοιχώματα. Στο σημείο αυτό του τέλους του δεξιού τμήματος με δύο καταβόθρες που έχουν κάθετη κατάβαση 4,5 μ. κατεβαίνουμε σε δεύτερο τμήμα και πάτωμα του σπηλαίου.

Από την βάση της καταβάσεως ανοίγεται θάλαμος καταφορικός μήκους 27 μ. με πλάτος 20 μ., το ύψος φθάνει από 2 μ. έως 0,5 μ. Στην αρχή της καταβάσεως υπάρχουν δύο μεγάλοι ογκόλιθοι που φθάνουν έως την οροφή, περνάμε κυκλικά γύρω από τους ογκόλιθους με πολύ μεγάλη κλίση περίπου 75 μοίρες. Το δάπεδο

Άριστερό τμήμα εισόδου σπηλαίου «Άνθρωπογράβας»

Φωτ. Γιάννου Γιάννου

του είναι καλυμμένο με λιθωματικό ύλικό που σχηματίζει έναν θαυμάσιο στολισμό. Το ύλικό χαρακτηρίζει ιδιαίτερη διαφάνεια και λευκότητα. Υπάρχουν μερικά από τους ωραιότερους σταλαγμίτες που συναντάμε σε έλληνικά σπήλαια. Το άριστερό τμήμα του δεύτερου πατώματος συνδέεται με το δεξιό τμήμα του άριστερου αρχικού τμήματος και ουσιαστικά είναι ένας καταφορικός θάλαμος με πολύ χαμηλή οροφή που διακόπτεται από σειρές πεσιμένων ογκολίθων και σχηματίζει τα δύο πατώματα.

Το σπήλαιο Άνθρωπογράβα έχει μεγάλο σπηλαιολογικό ενδιαφέρον γιατί η σημερινή είσοδος του δεν είναι η πρώτη είσοδος του σπηλαίου. Η σημερινή δη-

μιουργήθηκε από πτώση όροφης. Έπειδή τὸ πάχος τοῦ πετρώματος πού τήν χώριζε ἀπό τήν ἐπιφάνεια ἦταν μικρό κατέπεσε στό τοίχωμα καί ἀνοιξε ἡ εἴσοδος. Ἡ πρώτη εἴσοδος τοῦ σπηλαίου πρέπει νά θρίσκεται στό κέντρο τοῦ ἀριστεροῦ τμήματος. Αὐτό ἀποδεικνύεται καί ἐξωτερικά ἀπό ὠρισμένα βαθουλώματα τοῦ ἐδάφους πάνω καί ἀριστερά ἀπό τήν σημερινή εἴσοδο τοῦ σπηλαίου. Ἡ παλαιά εἴσοδος θά διανοιγῆ σέ περίπτωση τουριστικῆς ἀξιοποίησεως τοῦ σπηλαίου, γιά νά χρησιμοποιηθῆ ἀνάλογα γιά εἴσοδος ἢ ἐξόδος τῶν ἐπισκεπτῶν τοῦ σπηλαίου.

Σ π η λ α ι ο γ έ ν ε σ ι ς : Τὸ σπήλαιο ἔχει διανοιγῆ ἀπό τήν πλεση τοῦ νεροῦ πού στήν ἀρχή δημιούργησε καταδόθρα καί μετὰ ἡ περιστροφική κίνηση τοῦ νεροῦ διάνοιξε τὸ σπήλαιο. Ἡ μεγάλη κλίσις τοῦ δαπέδου τοῦ σπηλαίου ἀπό τὰ ἀριστερά πρὸς τὰ δεξιά εἶναι χαρακτηριστική τοῦ τρόπου διανοίξεως τοῦ σπηλαίου.

Δ ι α σ τ ά σ ε ι ς : Τὸ σπήλαιο σέ κατ' εὐθείαν γραμμὴ ἔχει 52 μ. μήκος. Ἐχει μεγαλύτερο πλάτος 34 μ. τὸ ἐλεύθερο καί ἐκεῖνο πού εἶναι πρὸς τὸ τέλος καί διακόπτεται ἀπό μικροὺς ὀγκολίθους, ὅπως ἀναφέραμε στήν περιγραφὴ τοῦ σπηλαίου, ἔχει πλάτος 52 μ. Τὸ μεγαλύτερο ὕψος τοῦ σπηλαίου εἶναι 6,5 μ. Τὸ σπήλαιο καταλαμβάνει ἔκταση 1.390 τετραγωνικῶν μέτρων.

Ἀ ρ χ α ι ο λ ο γ ί α : Στὸ δάπεδο τοῦ σπηλαίου παρατηρήθηκαν θραύσματα ἀγγείων κλασικῶν χρόνων καί σύγχρονα. Εἶναι ἀπαραίτητη ἡ ἐπίσκεψη στό σπήλαιο ἀρχαιολόγου, γιά τήν διαπίστωση τυχόν ἀρχαιολογικῶν ἐνδιαφερόντων.

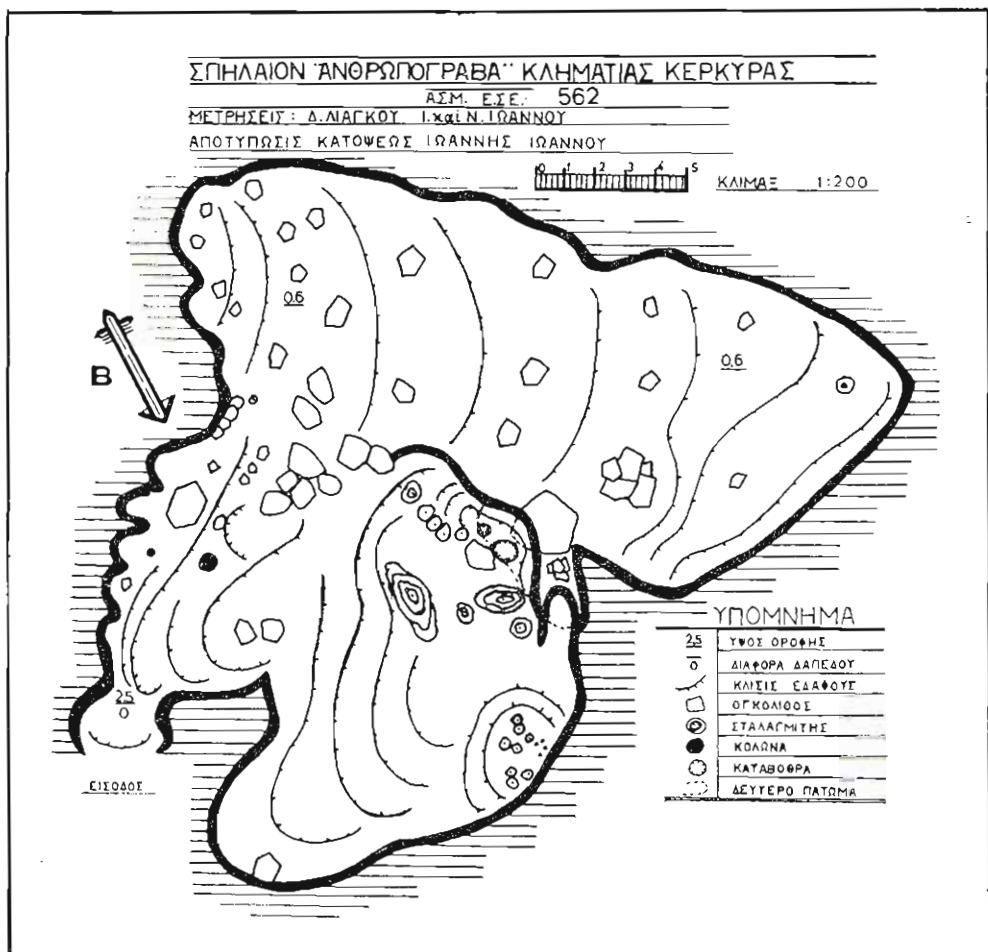
Λ α ο γ ρ α φ ί α : Ὑπάρχουν θρύλοι καί παραδόσεις γιά πειρατὲς καί πολλές φορές, λένε, εἶχε χρησιμοποιηθῆ γιά καταφύγιο τὸ σπήλαιο.

Τ ο υ ρ ι σ μ ό ς : Τὸ σπήλαιο Ἀνθρωπογράβα Κερκύρας θεωρεῖται τοπικοῦ τουριστικοῦ ἐνδιαφέροντος γιά τὸ μικρὸ μέγεθός του. Κρίθηκε κατάλληλο γιά τουριστικὴ ἀξιοποίησι γιά τοὺς κάτωθι λόγους:

1. Διαθέτει ἀξιόλογο λιθωματικὸ διάκοσμο.

2. Ὁ ἐσωτερικὸς χώρος τοῦ σπηλαίου προσφέρεται γιά τουριστικὴ διευθέτησι, εὐνοϊκὸ εἶναι καί τὸ γεγονός τοῦ διπλοῦ πατώματος. Μὲ τήν ἐσωτερικὴ του διευθέτησι τὸ τμήμα πού εἶναι μὲ πολὺ χαμηλὴ ὀροφή εἶναι δυνατόν νά ἀξιοποιηθῆ μὲ τήν ἐκδόθουνσι καί οἱ ἐπισκέπται βαδίζοντες σέ αὐλάκι θά ἔχουν τήν εὐκαιρία στό ὕψος τῆς κεφαλῆς τους νά θαυμάζουν τὸν πράγματι ἀριστουργηματικὸ λιθωματικὸ διάκοσμο. Μὲ αὐτὸν τὸν τρόπο προσθέτουμε σεβαστὸ ἀριθμὸ μέτρων στοὺς τουριστικὸς διαδρόμους καί εἶναι δυνατόν νά χαραχθοῦν 180 μ. τουριστικῆς διαδρομῆς. Ἡ διάνοιξις καί τῆς παλαιᾶς εἰσόδου τοῦ σπηλαίου θά ἔχη σὰν ἀποτέλεσμα τήν δημιουργία ἐξώστου στὸν λόφο τοῦ Λουκίου πάνω ἀκριβῶς ἀπὸ τὸ χωριὸ μὲ θέα στό σαγηνευτικὸ τοπεῖο τῆς καταπράσινης Κερκύρας, μὲ τὰ περίεργα καμπαναριά τῶν ἐκκλησιῶν νά ξεχωρίζουν πάνω ἀπὸ τίς κορυφές τῶν δένδρων.

3. Βασικὸς λόγος πού γίνεται ἡ πρότασις γιά ἀξιοποίησί του εἶναι ὅτι ὁ δρόμος περνᾷ κοντὰ ἀπὸ τήν εἴσοδο τοῦ σπηλαίου. Εἶναι σχεδὸν μέσα στό χωριὸ, μόλις δέκα λεπτὰ ἀπὸ τὸ κέντρο του. Καί ἐνῶ ὅλοι ἐπισκέπτονται τίς παραλίες τῆς Κερκύρας τὸ χωριὸ Κληματιὰ σπάνια δέχεται τουρίστες γιὰτι θεωρεῖται ὀρεινὸ χωρὶς ἔμως καί νά ὑστερῆ σέ γραφικότητα.

RESUME

Cave «Anthropograva» of Klimatia Corfu S.S.G. No 562

By John Ioannou

The cave «Anthropograva» is located close to the village Klimatia of Corfu. Its length on straight line is 52 m. The cave is extended on an area of 1390 m². It presents interest for local tourism.